

NAJSTAREJŠA SLOVENSKA REVIIJA, KI ŠE IZHAJA

PLANINSKI

U E S T N I K

6
2023

130

TEMA MESECA

**Razmisleki
o gorniški
literaturi**

Z NAMI NA POT

**Karnijske
Predalpe**

9 177 035 0 434 008

4,40 €

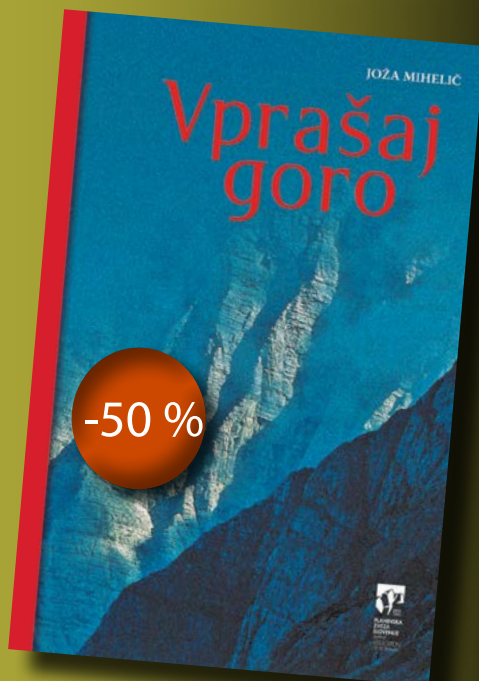
IZ PLANINSKE ZALOŽBE - IZDELEK MESECA JULIJA

VPRAŠAJ GORO, Joža Mihelič

Avtobiografsko delo *Vprašaj goro* je žlahtna pripoved o skromnih in poštenih ljudeh, ki so živeli predani svojemu rodu, domu in zemlji. Je spomin na otroštvo v Bohinju, na prijateljske vezi, ki so nastale v dobi zorenja, na plezalne začetke in najbolj polna leta njegovega alpinizma ter na turno smučanje, ki mu Joža Mihelič ostaja zvest vse življenje. Novi slavospev bohinjskim goram odlikujeta izbrušen slog in ljubezen do gora, po katerem slovijo tudi dela Jožetovega brata Tineta Miheliča.

CENA: V času od 1. 7. 2023 do 31. 7. 2023 lahko izdelek kupite po akcijski ceni s 50-odstotnim popustom: 13,45 €* (redna cena: 26,90 €*).

*DDV je obračunan v ceni. Stroške poštnine plača naročnik.

VEČNAMENSKI TRAK, BANDANA PZS

Večnamenski trak ali bandana je eden najbolj vsestranskih kosov oblačil.

Ščiti pred vetrom, mrazom, uporablja se kot kapa, šal, ruta, naglavni trak, zapestni trak, gumica za spenjanje las ...

Idealen je za v gore, za tek, za na kolo ali smuči – za kamor koli.

VABLJENI K NAKUPU!

Cena: 6,90 €

INFORMACIJE · NAKUP · NAROČILA

PLANINSKA ZVEZA SLOVENIJE, PLANINSKA TRGOVINA PZS

NA SEDEŽU Ob železnici 30a, Ljubljana, v času uradnih ur
(v ponedeljek in četrtek od 9. do 15. ure, sredo od 9. do 17. ure, petek od 9. do 13. ure; odmor za malico 10.30–11.00).

PO POŠTI p. p. 214, SI-1001 Ljubljana

PO TELEFONU 01 43 45 684 v času uradnih ur brezplačna telefonska številka 080 1893 (24 ur na dan, vse dni v letu)

PO FAKSU 01 43 45 691

E-NAROČILA trgovina@pzs.si ali spletna trgovina PZS: <http://trgovina.pzs.si>

SLOVENSKI PLANINSKI MUZEJ

Triglavska cesta 49, 4281 Mojstrana • telefon: 08 380 67 30 • faks: 04 589 10 35 • e-naročila: info@planinskimuzej.si

IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK

Planinska zveza Slovenije

ISSN 0350-4344

Izhaja osemnajstega v mesecu.

Planinski vestnik objavlja izvirne prispevke, ki še niso bili objavljeni nikjer drugje. 123. letnik

NASLOV UREDNIŠTVA

Planinska zveza Slovenije

Uredništvo Planinskega vestnika

Ob železnici 30a, p. p. 214

SI-1001 Ljubljana

T: 01 434 56 90, F: 01 434 56 91

E: pv@pzs.si

www.planinskivestnik.com

www.pvkazalo.si

www.facebook.com/planinskivestnik

ODGOVORNI UREDNIK

Vladimir Habjan

UREDNIŠKI ODBOR

Emil Pevec (tehnični urednik), Marta Krejan Čokl,

Zdenka Mihelič, Irena Mušič Habjan, Mateja Pate,

Dušan Škodič, Tina Leskošek, Mire Šteinbuch

ZUNANJI SODELAVCI

Peter Šilak, Mitja Filipič, Jurij Ravnik, Miha Pavšek

LEKTORIRANJE

Marta Krejan Čokl, Mira Hladnik, Vera Šeško,

Sonja Čokl, Darja Horvatič (korektorica)

OBLIKOVANJE

Mojca Dariš

GRAFIČNA PRIPRAVA IN TISK

Schwarz print, d. o. o.

Tiskano na NEO MATT papirju, Triglav papir

NAKLADA: 4300 izvodov

Prispevke, napisane z računalnikom, pošiljajte po elektronskem mediju na naslov uredništva ali na elektronski naslov. Poslanih prispevkov ne vračamo. Uredništvo si pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajšanja, povzemanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov v skladu s svojo uredniško politiko in prostorskimi možnostmi. Mnenje avtorjev ni nujno tudi mnenje uredništva in PZS. Kopiranje revije ali posameznih delov brez privolitve izdajatelja ni dovoljeno.

Naročanje

Po pošti na naslov: Planinska zveza Slovenije, Ob železnici 30a, p. p. 214, SI-1001 Ljubljana, po elektronski pošti na naslov: pv@pzs.si ali po telefonu 080 1893 (24 ur na dan) in na naslovu: <https://clanarina.pzs.si/vestnik.php>.

MODRA ŠTEVILKA

Transakcijski račun PZS

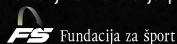
IBAN: SI56 6100 0001 6522 551

SWIFT: HDLSI22

DELAVSKA HRANILNICA D.D. LJUBLJANA

Naročnina 44 EUR, 68 EUR za tujino, posamezna številka 4,40 EUR, poletna številka 4,90 EUR. Člani PZS so upravičeni do 25 % popusta na letno naročnino Planinskega vestnika (33,00 EUR). Reklamacije upoštevamo dva meseca po izidu številke. Ob spremembi naslova navedite tudi stari naslov. Upoštevamo samo pisne odgovore do 1. decembra za prihodnje leto.

Program informiranja o planinski dejavnosti sofinancirata Ministrstvo za šolstvo in šport RS in Fundacija za financiranje športnih organizacij v RS.

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI

Pod mogočnimi stolpi Cime Talagona

Foto Irena Mušič Habjan

Uredništvo Planinskega vestnika skrbno preverja vse članke in točnost v reviji objavljenih opisov poti, ki praviloma vključujejo opozorila na nevarnosti in možne pasti obiskovanja gora. Žal pa je vsak opis vedno subjektiven, poleg tega se objektivne težave na terenu lahko spreminjajo iz dneva v dan, celo iz ure v uro. Zato uredništvo revije in Planinska zveza Slovenije ne moreta prevzeti nobene odgovornosti za morebitne poškodbe ali materialno škodo, ki bi jih utrpeli kdorkoli zaradi hoje in plezanja po gorah po navodilih iz te revije.

Karnijska zgodba

Revija, ki jo držite v rokah, je moja 250., odkar sem urednik. Od septembrske številke leta 2001 do danes se jih je nabralo toliko. Prvo leto štiri, potem po enajst do leta 2005, od takrat naprej po dvanajst do leta 2014 (izhajali smo vsak mesec), nato pa spet po enajst do današnjih dni, pa še šest letošnjih. Ne, od vseh urednikov jih nimam največ, absolutni rekorder je Tine Orel s 360 številkami.

Ta številka je malce karnijsko obarvana. V sredici predstavljamo Furlanske Dolomite in štiri tamkajšnje gorniške cilje. O Karnijskih Alpah je bilo v *Vestnikih* do zdaj napisanega kar precej. Prednjači dolga saga dr. Viktorja Vovka, ki je med letoma 1960 in 1968 prvi sistematično raziskoval in opisal Karnijce. Pa Vovk niti ni bil prvi. Kolikor mi je znano (tako pravi tudi kazalo revije strani www.planinskivestnik.com), je bil prvi objavljeni članek s tega območja leta 1937 (številka 11) avtorja dr. Josipa Cirila Oblaka z naslovom *V Karnijskih Alpah*. O svojih turah po Karnijcih je pisal dr. Henrik Tuma. V letih med 1929 in 1932 je Mira Marko Debelak v več člankih opisovala plezalne vzpone, ki jih je opravila skupaj z Edom Deržajem in Sergejem Černivcem. Za Vovkom sledi dolg premor, ko o Karnijcih ni bilo ničesar. Ponovno se članki s tega območja pojavijo šele v novem stoletju – prvi evidentirani zapis je iz leta 2001 (Marjeta Štrukelj: *Zuc dal Bor – gora z upognjenim križem*).

Zakaj vam to razlagam? Zato, ker se je po tej objavi seznam zapisov o Karnijskem gorstvu silno povečal. Zadnja leta s tega območja redno objavljamo po več prispevkov na leto. Kaj nam to pove? Da smo se Slovenci odpravili tja, torej za mejo raziskovat tudi druga gorovja, ne le naših. Še kako dobro se spomnim, kako se je obisk Zahodnih Julijcev po izidu izbirnega vodnika *Zahodne Julijske Alpe* leta 1998 (Sidarta) avtorja Andreja Mašere povečal. Podobno velja tudi za Karnijske Alpe, le da s tega območja do zdaj nismo imeli tako bogatega vodnika.

Ko v *Vestniku* pišemo o gorah, turah in krajih v tujini, ne morem mimo vprašanja, ki se nam v uredništvu redno pojavlja. Zakaj je sploh treba čez mejo? Ali nam tukaj kaj manjka? Zakaj v reviji pišemo o tujih gorah, saj s tem onečlašamo lepoto naših gora. Ne boste verjeli, taka vprašanja dobivam tudi od piscev sredice, torej ne nekih "nepoznavalcev", ampak od tistih, ki razlagajo poti po gorah, pišejo o njih in jih priporočajo za obisk. Vendar, ali si predstavljate, da bi pisali o Triglavu, Jalovcu ali Grintovcu vsak mesec? Torej v času mojega urednikovanja 250-krat? Eno in isto! Verjemite mi, tudi največji zaljubljeni v gorski svet bi se tega naveličali. Ponovno poudarjam, da se lepot naših gora zavemo šele takrat, ko jih primerjamo z drugimi, torej ko se vračamo iz tujih gorstev.

Moje poti po Karnijcih sta spodbudila kolega Andrej in Urška Stritar, ki sta spisala prvi vodnik (*Karnijska potepanja*, Kibuba, 2006). Gre za kombinacijo vodnika in potopisnega raziskovanja gorovja, kjer je nanizanih 58 ciljev, od zahtevnih vrhov do prečenj po dolinah in nižjih kucjev, tudi v snegu, obsega pa večino območja Karnijcev, tudi zahodnejših. Ta vodnik je bil nekaj časa poleg informacij na spletu edini oprijemljivi priručnik za ljubitelje Karnijskih Alp.

Približno v času, ko bo izšla ta številka *Vestnika*, prihaja na slovenski trg novi vodnik, ki sva ga napisala skupaj z Ireno. Kot je zapisal urednik Andrej Stritar: "Čeprav je to izbirni vodnik, Slovenci s to knjigo dobivamo tako rekoč enciklopedijo Karnijskih Alp ... Prepričan sem, da bo dolga leta in desetletja v veselje in pomoč generacijam ljubiteljev nekoristnega, a tako lepega sveta!" Priznam, tako kot njega so tudi mene Karnijci s svojo čarobnostjo, raznovrstnostjo in divjino zasvojili in jih obiskujem vedno znova in tudi pisali bomo še vedno o njih. O tem, kam na pot, pa se seveda odločate sami. A kakorkoli že, naj bo srečno tukaj in tam!

Vladimir Habjan

UVODNIK

1 **Karnijska zgodba**

Vladimir Habjan

TEMA MESECA

4 **O dolgočasnosti, sramežljivem šolskem jeziku in humorju**

Aleksander Bjelčević

TEMA MESECA

10 **Kdor piše, nekaj da, kdor bere, nekaj dobi**

Mire Steinbuch,
Vladimir Habjan

RAZISKOVANJE

18 **Moške zadeve**

Štefan Šmigoc

KOLUMNA

25 **Ali naše telo zna iti v gore**

Klemen Belhar

STE VEDELI?

28 **Skalnat muze**

Vid Legradič

Z NAMI NA POT

30 **Čari južnega dela Karnijcev**

Vladimir Habjan

V (NE)ZNANO

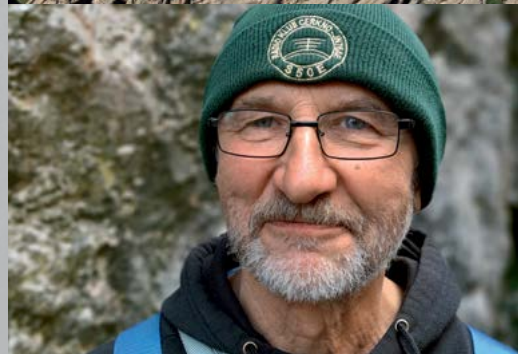
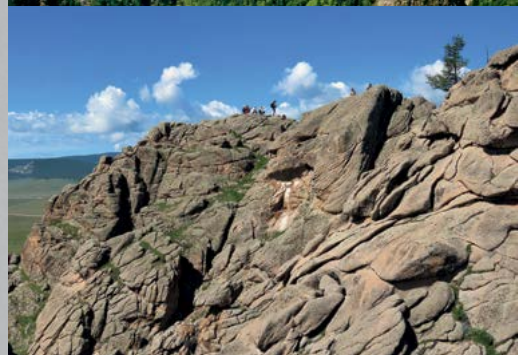
41 **Uranja peč in rak**

Franci Horvat

TRIGLAUSKI NARODNI PARK

44 **Usmerjanje obiskovalcev**

Majda Odar,
Aleš Zdešar,
mag. Tanja Menegalijska

IZLET
49 **Najstniške preizkušnje
v gorah**

Mateja Pate

TUJINA
52 **Mongolija po planinsko**

Miro Štebe

INTERJUJ
56 **Anton Črv - Tone**

Andreja Erdlen

ČLANI UREDNIŠKEGA ODBORA
59 **Mateja Pate**

UREME
60 **Usake oči imajo
svojo mavrico**

Veronika Hladnik Zakotnik

ZGODBE IZPOD HIMALAJE
62 **U dobrem in slabem**

Matjaž Čuk

RAZMIŠLJANJE
65 **Odločitve**

Ivan Premrl

- 66 **NOVICE IZ VERTIKALE**
- 68 **LITERATURA**
- 71 **PLANINSKA ORGANIZACIJA**
- 73 **TNP**
- 74 **U SPOMIN**

**USEBINE USEH
PLANINSKIH VESTNIKOV
OD LETA 1895 DALJE NA
WWW.PUKAZALO.SI**